

Basisondersteuning Praktijkschool Westfriesland, locatie Hoorn

Binnen de Praktijkschool Westfriesland werken we met verschillende typen ondersteuning; basisondersteuning, intensieve ondersteuning en zeer intensieve ondersteuning (zie figuur 1). Het basisaanbod geldt voor iedere leerling binnen de praktijkschool. De intensieve aanpak geldt voor groepjes leerlingen die extra ondersteuning krijgen op sociaal-emotionele of didactische ontwikkeling. De zeer intensieve aanpak is een individueel op maat gemaakt aanbod voor kinderen die veel ondersteuning nodig hebben boven op het basisaanbod.

Figuur 1. Overzicht van de ondersteuningspiramide

Alle leerlingen binnen het praktijkonderwijs hebben een OPP/Ontwikkelpplan. Voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen, wordt deze ondersteuning in het OPP/Ontwikkelpplan inzichtelijk gemaakt. Om de basisondersteuning van de praktijkschool inzichtelijk te maken, volgt hier onder ons basisaanbod.

Basisaanbod schoolorganisatie en pedagogisch handelen:	Uitleg:
Mentorraat	Iedere klas heeft een mentor, het eerste aanspreekpunt voor de leerlingen en ouders. De mentor voert de individuele coachingsgesprekken aan de hand van oplossingsgerichte gesprekstechnieken, stelt doelen op samen met de leerling en zorgt voor de verslaglegging in het OPP/Ontwikkelpplan. Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk contacturen tussen de klas en de mentor. Leerlingen in leerjaar 1 starten de dag bij de mentor. Er staan ook mentoruren op het wekelijkse rooster.
Groepsgrootte	De klassen bestaan uit maximaal 14 leerlingen. In de onderbouw zijn de klassen kleiner; 10 tot 12 leerlingen.
Contactmomenten met thuis	Er is regelmatig contact tussen school en thuis, telefonisch én minimaal 3x per jaar een OPP-gesprek met ouders en leerling op school, waarin het OPP/Ontwikkelpplan wordt besproken. Ook zijn de berichten in het logboek van Presentis inzichtelijk voor ouders en leerlingen.
Leerlingvolgsysteem	Presentis is ons leerlingvolg- en begeleidingssysteem waarin alles wordt geregistreerd (aanwezigheid, gespreksverslagen, competenties en algemene vaardigheden, logboek, incidentregistraties, etc.). Via de app en/of webversie is de

	onderwijsontwikkeling te volgen voor leerlingen en ouders. De leerlingen hebben een eigen portfolio binnen Presentis, waarin de persoonlijke ontwikkeling weergegeven wordt.
Dyslexie module	Veel leerlingen binnen het praktijkonderwijs kampen met laaggeletterdheid en/of hebben (vermoedens van) dyslexie. Om de basisvaardigheden van alle leerlingen te vergroten, wordt er in het eerste jaar een module aangeboden om de leesvaardigheden te vergroten. Denk hierbij aan zelfredzaamheid rondom lezen, inzetten van praktische vaardigheden en omgaan met handige tools.
ATC-stagebekwaamheid	In leerjaar 2 doorlopen de leerlingen een stage-bekwaam traject, bestaande uit interne stage, werkmomenten op het arbeidstrainingscentrum (ATC PrO) en een sollicitatiemoment. Wanneer de leerling stage-bekwaam geacht wordt door positieve beoordelingen op de doorlopen gebieden mag de leerling in leerjaar 3 gaan stagelopen. Wanneer wenselijk wordt het stage-bekwaam traject voortgezet in leerjaar 3.
Stagebegeleiding (vanaf leerjaar 3)	Iedere leerling die stageloopt heeft een stagebegeleider. Deze heeft overleg met alle betrokken partijen (de leerling, de ouders, de mentor en het stagebedrijf) en draagt zorg voor het goed verlopen van de stage. Er is een stagecontract, er is telefonisch overleg en er zijn verschillende bezoeken door de stagebegeleider op de stageplek.
Coaching gesprekken	Iedere mentor heeft minimaal 1x per periode (er zijn vijf periodes in een jaar) een individueel coaching gesprek met iedere mentor-leerling. Hierin worden de persoonlijke doelen geëvalueerd en nieuwe doelen vastgesteld, de onderdelen van het groeidocument doorgenomen (zoals onderwijsbehoeften en bevorderende/belemmerende factoren) en waar nodig aangepast. Ook de competenties en algemene vaardigheden komen aan bod.
Ontwikkelplan	Vanuit alle informatie binnen Presentis komt er een persoonlijk ontwikkelplan van de leerlingen tot stand. Dit is de leidraad voor de OPP-gesprekken en geeft een mooi overzicht van de persoonlijke ontwikkeling van de leerling, de persoonlijke behoeften en de al dan niet ingezette begeleiding.
Portfolio en ontwikkelgesprekken (ouder(s)/ verzorger(s), leerling, mentor)	Tijdens de OPP-gesprekken (3x per jaar) wordt aandacht besteed aan het portfolio van de leerling en komt de persoonlijke ontwikkeling aan de orde. Dit wordt weergegeven in het ontwikkelplan. Het gesprek met de leerling, ouder(s)/verzorger(s) en de mentor duurt 30 tot 60 minuten en vindt plaats in oktober, februari en juni.
KIC (Kracht in Controle, sociaal emotioneel welbevinden en groepsdynamiek, lj 1 t/m 3)	In leerjaar 1, 2 en 3 wordt de methode KIC aangeboden. Het staat iedere week op het lesrooster. Er wordt structureel aandacht geboden aan sociaal gedrag en het voorkomen van pesten. Er wordt gewerkt met fysieke opdrachten, vanuit het idee dat alle leerlingen, docenten en ouders bijdragen aan een positief leerklimaat.
Reset (opvangplek > teamleider, OT, leerlingbegeleiders)	De Reset is de plek binnen school waar de leerling opgevangen wordt wanneer het niet lukt binnen de klas. De Reset is er voor een korte Time Out (10 minuten) om te herstellen of om een andere plek voor de leerling te vinden om het lesuur af te maken. De lesgevende docent zorgt voor de notatie van het "incident" binnen Presentis, heeft een herstelgesprek met de leerling en neemt wanneer nodig contact op met ouder(s).
Schoolhond	Binnen de school is drie dagen per week de schoolhond Dexter aanwezig, in de conciërge loge. Een plekje waar leerlingen even kunnen kalmeren en/of kunnen knuffelen met de hond.

Vrijtijdsbesteding (vak)	Binnen de uren vrijetijdsbesteding komen de leerlingen in aanmerking met een grote variëteit van mogelijke vormen van vrijetijdsbesteding om zo een beeld te krijgen van de mogelijkheden en er op een laagdrempelige manier kennis mee te maken. De keuzes daarbij kunnen bestaan uit verschillende sporten, vissen, magneetvissen, creatieve activiteiten, etc. Leerlingen kunnen zelf een keuze maken binnen met wisselende aanbod. Per periode van 4 weken wordt er een activiteit gevolgd. Dit aanbod is er voor leerjaar 1, 2, 3 en 5. Leerjaar 4 krijgt een aanbod binnen de domeinlessen.
Klassenbespreking (mentor/OT/ teamleider op afroep)	Binnen de klassenbespreking worden alle leerlingen binnen de mentorklas besproken. Wat gaat er goed, wat kan beter en waar is wellicht extra begeleiding wenselijk. Deze bespreking vindt 2x per jaar plaats. Onderwerpen van gesprek zijn: - aanwezigheid/ verzuim - persoonlijke doelen - uitstroomverwachting - onderwijsbehoeften/ begeleiding/ externe hulp
Organisatie en structuur	Onze school is een kleine school, waarbij bijna iedereen elkaar kent. Er zijn geen tussenuren, uitgevallen lessen worden binnen het team zo veel mogelijk opgelost. Als er uitval is, is dit aan het begin of het einde van de dag. Er is veel toezicht binnen de school, voor en na schooltijd, tijdens de lessen en tijdens de pauzes. Er is een optie tot een pauzeklas om in rust pauze te volgen. De leerlingen hebben een vast rooster (in te zien binnen Presentis) met een vaste opbouw van de dag. Iedere dag 7 lessen, les van 8.30 uur tot 14.25 uur. Er wordt actief gehandeld op de afwezigheid van de leerlingen.
M@zl methodiek	Onze school conformeert zich aan de M@zl methodiek, een regionale afspraak. Er is al in een vroegtijdig stadium contact met ouders en de leerlingen in verband met ziekmeldingen. Dit wordt genoteerd binnen Presentis en de aanwezigheidsmodule ondersteund met meldingen en bijbehorende acties. Ook zijn er drie M@zl aanjagers die de klassen monitoren en onderling overleg hebben. Bij opvallend ziekteverzuim is een oproep bij de schoolarts in te zetten. Hiervan komt de terugkoppeling in Presentis te staan.
Juniormentoren	Iedere mentorklas van leerjaar 1 heeft één of twee juniormentoren aan de klas gekoppeld. Dit is een leerling vanuit leerjaar 4, met als taak te ondersteunen tijdens verschillende mentorklas activiteiten en een aanspreekpunt en bekend gezicht binnen de (nieuwe) school.
Nazorg	Nadat een leerling van school gaat wordt iedere leerling nog twee jaar gevolgd via de Nazorg module. Vanuit de oud-mentoren en/of stagebegeleiders wordt er contact gezocht met de leerling en ouders, wordt er nagevraagd of er ergens ondersteuning nodig is of kan er zelfs langsgedaan worden op de werkplek/stageplek.
Telefoonhotels	Alle telefoons bevinden zich tijdens de lessen in het telefoonhotel.

Basisaanbod sociaal - emotioneel en didactisch handelen	Uitleg:
Onderwijs ondersteuningsbehoeften in de klas	Binnen onze school werken we volgens de principes van de Transformatieve School (bijlage 1). Daarbij is er oog voor onderwijs ondersteuningsbehoeften van iedere leerling, welke staan uitgeschreven in bijlagen (bijlage 2).
Werken volgens EDI (Expliciete Directe Instructie)	We werken onder andere met het Explicite Directe Instructiemodel. Explicite Directe Instructie (EDI) is een effectief, gestructureerd onderwijsmodel dat zorgt voor hogere leerresultaten door middel van actieve participatie en stapsgewijze instructie.
Uitstroomprofielen	Jaarlijks wordt het uitstroomprofiel vastgesteld (dagbesteding/ beschut werk/ arbeid/ arbeid & leren (BBL mbo1)/ leren (BOL mbo1), waar het leerstofaanbod en de stage op aangepast worden. Dit wordt genoteerd in Presentis en besproken tijdens het derde OPP-gesprek. Leerling, ouder(s)/verzorger(s) en school vullen ook de verwachte uitstroom in binnen Presentis.
Uitstroomrichtingen	Binnen onze school worden er verschillende praktijkvakken aangeboden, welke aansluiten bij de verschillende uitstroomrichtingen. Leerlingen hebben vanaf leerjaar 3 een keuzemogelijkheid in de praktijkvakken, om deze aan te laten sluiten bij de kwaliteiten en interessegebieden. Tevens sluit de stage aan bij één van de gekozen praktijkvakken. In leerjaar 3 worden vier praktijkvakken gekozen. In leerjaar 4 worden drie praktijkvakken gekozen. In leerjaar 5 wordt één praktijkvak gekozen. De uitstroomrichtingen waaruit ze kunnen kiezen zijn: - Verkoop & Retail - Plant & Dier - Consumptieve techniek - Bouwtechniek - Mechanische techniek - Installatie techniek - Dienstverlening & Zorg
Leerstof aanbod	Binnen de uitstroomroutes dagbesteding/ beschut werk/ arbeid/ vervolgonderwijs bieden wij kerndoelen aan volgens de SLO Passende Perspectieven.
Werken aan doelen (didactisch en sociaal emotioneel)	Iedere leerling werkt aan zijn persoonlijke leerdoel(en). Dit is een vast onderwerp van gesprek binnen de coaching gesprekken en wordt weergegeven binnen Presentis. Leerdoelen kunnen zich verhouden tot sociaal-emotionele en/of didactische leerdoelen.
Leerstof op maat	Binnen de schoolorganisatie wordt er met de lesstof aangesloten op de mogelijkheden van iedere leerling. Er worden aanpassingen gedaan per leerling, om het optimaal passend te maken. Dat kan persoonlijk lesmateriaal zijn, aanpassingen in de verwerking, aanpassingen in de instructie, etc. Dit zijn afspraken tussen de mentor en de leerlingen en worden tijdens de overdracht overgedragen naar de nieuwe mentor.
Maatwerk in het rooster	Binnen de schoolorganisatie wordt er met de invulling van het rooster aangesloten op de mogelijkheden en persoonlijke omstandigheden van iedere leerling. Er worden aanpassingen gedaan per leerling, om het optimaal passend te maken. Dat kan een kleine aanpassing zijn op extra uren praktijk of theorie, een extra stagedag, etc.

Gebruik van ontprikkel-attributen	Leerlingen mogen, wanneer daar behoefte aan is, een concentratiescherm en/of noise canceling koptelefoon gebruiken.
-----------------------------------	---

Bijlage 1

Transformatieve School

De Transformatieve School is een professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma voor scholen in een stedelijke omgeving.

Binnen dit programma wordt ingegaan op de effecten van een super-diverse buitenschoolse leefwereld op de schoolcultuur.

In het bijzonder ligt de focus op hoe stedelijke jongeren laveren tussen de (vaak verborgen) sociale codes van hun thuiscultuur, de peergroup en hun schoolcultuur. Deze toestand leidt op scholen in een stedelijke omgeving soms tot demotivatie en een negatieve groepsdynamiek in het klaslokaal.

Het programma laat stapsgewijs zien hoe jongeren, ondanks deze mis-match tussen de leefwerelden, veerkrachtigheid kunnen ontwikkelen en komen tot de self-efficacy om de schoolladder te ervaren als hun ladder.

Deze versterking van de self-efficacy van de leerling – het innerlijke geloof in het eigen ‘klimproces’ -, versterkt het positieve ‘klimgedrag’ op de schoolladder.

Bijlage 2

Onderwijs ondersteuningsbehoeften

Ik heb een leerkracht/begeleider nodig die:

- een band met mij opbouwt.
- mij opzoekt en een praatje met me maakt.
- persoonlijke interesse toont en naar mij luistert.
- vraagt hoe het met mij gaat en mijn welzijn in de gaten houdt.
- mij helpt mijn zelfvertrouwen te vergroten.
- zorgt voor succeservaringen.
- mij complimenten geeft en positief benaderd.
- mij trots laat zijn op mijn werk.
- opbouwende feedback geeft.
- nagaat of ik de instructie begrepen heb.
- mij helpt met mijn sociale vaardigheden.
- mij begrenst en duidelijke consequenties stelt.
- doet wat hij zegt en zegt wat hij doet.
- duidelijk en consequent communiceert.
- zorgt voor een duidelijke structuur.
- veilig en voorspelbaar is.

Ik heb een opdracht/leeractiviteit/instructie nodig:

- waarmee ik succeservaringen opdoe.
- die kort is of in kleine stappen wordt aangeboden.
- waarbij het leerdoel duidelijk is.
- volgens voordoen, meedoen, samendoen en zelf doen.
- mij betrokken houdt.
- die past bij mijn mogelijkheden.
- die feedback geeft direct volgend op het gewenste resultaat.
- met een duidelijke structuur.
- die waar mogelijk ook visueel wordt aangeboden.
- die tijdsgebonden is.
- die herhaald wordt.